

מסורת הש"ס

(א) לנקמן קיג: קיד. קטו.
 ויבמות לב. קרושין עז:
 סנהדרין פא. כריתות יא.
 יד: כז. מעילה טז: טז:
 (ג) עיין חוס' וזבחים כז.
 ד"ה אלה, (ג) וזבחים ק"ה.
 (ד) שם קת"ה, (ה) שם ע"ש
 (ו) חס' הסוגיא, (ז) פסחים
 לו: (ח) ווע' עז' חוס'
 סנהדרין פג: ד"ה פרט
 חזו וזבחים קר. ד"ה כיון,
 (ח) וז' ולא איירי וכו'
 מילתא זבחי נפשיה היא
 ר"מ, (ט) שייך לע"ה,

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה בנטמא וכו'
במחוללת אשנממאה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

נ"ג' חסור כולל באיסור
 חסור אית ליה. נ"ב עין
 באור דיני חס"א ואיסור
 כולל ומוסיף וצבת אחת
 בשו"ת הרמ"ע מפאנו סי'
 קכ"ג:

מוסף רש"י

[illegible]

גיד הנשה פרק שביעי חולין

קא.

עין משפט
נר מצוה

צו א ב מיי פ"ח
מהלכות מאכלות
חסורות הלכה ו:
צו ג מיי פ"ח
פסולי המוקדשין
הלכה יג:

נורה אור השלם

1. עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בָנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנֶּזֶשָׁה
אֲשֶׁר עַל כַּף הַזֵּרֶךְ עַד
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף
יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּזֶשָׁה:
בְּרֹאשִׁית לֵב לֵג

שיטה מקובצת

א דחמיר איסוריה או של
שור: **ב** הא דאמרינן בפ'
אמרו לו. נ"ב עי' תוס'
שבועות דף כד ע"ב ועיינ'
פי' רש"י ד"ל שם:

רבינו גרשום

אין קסבר י'ס ביריד
בנותן טעם לייחבי מושם
(דוקחן טעם) טוטמאי א'
קסבר און בוריד בנותן
טעם לייחבי מושם די'
כלומר דאציג' דיר הווא
ההורה חיביה עליו: מאן
הא תאור דאסור חל
אין חסר לית ליח
כלומר דאסור נבלה
חילל אסור דיר ואסור
כחיל לית ליה כלומר
דלא אסרין גז מומייחיי
אחתיכה דנבלה דאסור
מייחיי אנדי מושם נבלה
ובאסור חמור אסור כולל
אית ליח כ' כלומר
כלומר חמור כנון כלומר
שור הנסקל דאסורין אפי'
בתנאה אסור כולל אפי'
לית לאסרין מינו מומייחיי
אשרה תיתכות מושם
עליו ומושם שור הנסקל
מייחיי נמי אנדי מושם
עליו ומושם שור הנסקל
אמר רבא ר' יוסי הגלילי:
היא דתנן הטמא שאכל
כ' קדש טמא כ' כלומר
חייב כרת על הטמא בנדי
שאכל שר' (טור) [נמא].
ר' יוסי הגלילי אסור חייב
שאכל את האסור חייב
וכו' כלומר חייב כרת
דכתיב ונפש אשר תאכל
בכל טמא טמא אדם
או בהכמה טמא ואכל
מכשר בובו השלימים אשר
צונו: ונתנה: ר' יאסי
אסור חייב על אסור כל
כלומר אפי' טמא הכשר
אוחי' טמא הגוף אי'
אסור כרת וחילל על אסור
דלא שטומאה הכשר אינו
אלא לא שנאמר והכשר
כשר תנע בובו טמא
יאכל. אמר רב אשי מאן
לימאן כל דטומאה הגוף
חמירא כ':

דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר מֵאֵי קִסְבָּר אֵי קִסְבָּר אִיסוּר חָל עַל אִיסוּר בִּי.
המ"ל הא דבי שמעון לית ליה איסור חל על איסור אפילו
באיסור כולל ואפילו חמור על קל גבי האוכל ובלה ציוס הכפוריס
אלא דנלוא הכי פריך שפיר: **מֵאֵי תַנָּא דבִּאיסוּר בִּוּלָא אִיסוּר**
חָל עַל אִיסוּר לִית צִיָּה. איסור כולל
הוא על כשמנבלה וא"ת איסור מוסף
הוא דמגו אימוסף זה איסור לגזוה
כשמנבלה אימוסף נמי להדיק וי"ל
דסבר כמ"ד דריש פירקין (דף 5.)
דגיד נמי אסור לגזוה:

איסור בורר באיסור חמור א"י.
 ל"ה. הא דאמרין צ"י.
 אמרו לו ב' (ברכות יד.) אקדשה מגו
 דאיתוסף זה איסור הנאה לא נקט
 לשון איתוסף משום דחשיב הכא
 איסור מוסף דהא קרי ליה הנאה
 חסור כולל אלא כלומר איתוסף זה
 חומרא וזו ואין לומר דאיסור כולל
 דקאמר הכא לאו דוקא אלא איסור
 הנאה חשיב איסור מוסף כיון דעניקרא
 הוה שרי בהנאה דאס כן אדמיית
 הכא רבי יוסי הגלילי דלא שמעין
 קל דלית ליה איסור כולל צאיסור
 אלא אכל דלי דלית ליה צאיסור חמור
 לא אשכחן אלא מסבירא אמרין דלית
 ליה משום דלא שמעין ליה דפליג כי
 יחיי דשמעין ליה לרבי שמעון גבי
 האוכל צננה צ"ה הוה ליה לאתויי
 רבי יוסי דלית ליה צפרק ד' אחין
 (יבמות לב.) אשת איש ונעשית חמותו
 נידון משום אשת איש דלית ליה איסור
 כולל ואיתוסף דמודה רבי יוסי צאיסור
 מוסף ועוד אי איסור הנאה צאיסור
 מוסף הוא מאי פריך צבמוך ורבי
 יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל לית ליה
 יצא איסור חמור ויחול על איסור קל
 ודילמא לית ליה איסור כולל אפילו
 צאיסור חמור ואיסור מוסף אית ליה
 אלא ודאי איסור הנאה לא חשיב
 איסור מוסף אלא איסור חמור צעלמא
 וכן צריך לפרש צבסוף פרח כל הבשר
 (לקמן ק"ה.) צבי הא דפריך וצבסו שמואל
 איסור חל על איסור:

שפיר קאמרי ליה רבנן לרבי
יוסי הגלילי. יודעין היו

דלה אייני כשחשב לו חציוני לתן
ששמה הגוף ואח"כ נשמה הבשר
 י ברת קדים. ומו לא פקע ולא גרסינן
 יב הכא לאחיזיב תרמי אללא לאחיזיבו
 יג אה דקאמרי ליה רבנן כיון שנגע בו
 יד וסיי הגילי פטר משום דמחולל ועומד
 יה טמא האוכל כל הבשר (לקמן דף קי:) טמא האוכל
 יז מתו בו כי יחלוהו פטר לו שמשוללת
 יח יי נגע בו טמאה היי משכחת טמא
 יט מי נגע בה טמאה וי"ל כגון שחבש
 כן אללא משום ידיעי דלא איירי בחבש
 כא או צנילוהיב צמי פירוי ועוד לפי
 כב הלא כגון שנטמא הגוף ואח"כ נשמה
 כג ריך קרא דפטר במחוללת (ה) שנטמא
 כד דילפינן מהתם צעלמא דאין איסור
 כה על איסור צעלמא שאני התם דגלי
 כו הבשר (סס) ופ"ע מוס' סנהדרין
 כז חמת הוא מאן דלית ליה איסור כולל
 כח כולל מחייב תרמי בחיבור בת אללא
 כט ק"ד ללאו איסור בת אחת הוא אחת
 ל"י פשיטא דחייב משום שזבת קדים:
 תלמוד

ורבי שמעון פוטר ור"ש מה נפשאי אי⁶ איסור
חל על איסור ליחייב נמי משום גיד אי אין
איסור חל על איסור ליחייב משום טומאה
דקדים ואי אין בגידין בנותן טעם ליחייב
משום גיד אמר רבא לעולם קסבר אין
בגידים בנותן טעם ושאיני התם דאמר קרא
על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה
ממי שגידו אסור ובשרו מותר⁷ יצתה זו
שגידו אסור ובשרו אסור אמר רב יהודה אמר
רב "האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב
שנים וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת
ימודים חכמים לר"מ באוכל גיד הנשה בשל
עולה ושל שור הנסקל שחייב שנים ומאן
האי תנא דבאיסור כולל איסור חל על איסור
לית ליה א איסור כולל באיסור חמור אית ליה
אמר רבא רבי יוסי הגלילי היא⁸ דתנן בטמא
שאכל קדש בין קדש טמא בין קדש טהור
חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל
את הטהור חייב טמא שאכל את הטמא
הפסול שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו
אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו
בטמאה⁹ שפיר קא אמרי ליה רבנן לר' יוסי
הגלילי¹⁰ ואמר רבא בנטמא הגוף ואח"כ
בטמא בשר כולי עלמא לא פליגי דחייב
דאיסור כרת קדים כי פליגי בנטמא בשר
ואח"כ בטמא הגוף רבנן אית להו איסור
כולל דמגו דמיחייב אחתיכות טהורות
דעלמא מיחייב נמי אחתיכה טמאה ורבי
יוסי הגלילי לית ליה איסור כולל דמגו לא
אמרינן ורבי יוסי הגלילי נהי דאיסור כולל
לית ליה באיסור קל יבא איסור חמור יחול
על איסור קל ומאי ניהו טומאת הגוף שהרי
טומאת הגוף בכרת אמר רב אשי מאן לימא
לן דטומאת הגוף חמורה דלמא טומאת
בשר חמורה דלית ליה טהרה במקוה
ורבי

אִסְכּוֹר חָל עַל אִסְכּוֹר הָאִי
הָ: רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְגִּילִי הָיָא.
וּמֵינַהּ בְּאִסְכּוֹר חֲמוּר לֹא
קֹדְשִׁים בְּטוּמָאֵת הַגּוֹף
כִּי תֹאכַל בָּשָׂר וְגו' : רִיבּוֹן
מֵיִצְיָהּ קֵרָא : וְאִמָּר : כֹּה
שָׂר. לְטוּמָא שֶׁאֵינֶל טָהוֹר
וּמֵאֵת קֹדֶשׁ מוֹדִי רַבִּי יוֹסִי
זֶה בְּאִסְכּוֹר כֵּת וְכִי הִדָּר
לֹא פִקֵּחַ : ה"ג דְּר"ע לֹא
נִטְמָא בַּבָּשָׂר. תַּחֲלָה וְאַסְכּוֹר
' (שם) רַבֵּן אֵינֶל לָהּ אִסְכּוֹר
טוּמָאֵת הַגּוֹף כּוֹלֵל הוּא
שֶׁהִיא אִסְכּוֹרוֹת לוֹ וּמֵינַהּ
יֵשׁ כָּאִסְכּוֹר כּוֹלֵל:
וְ

[illegible]

ה"ג מה נפשך חי קסבר איסור חל על איסור ליחייב משום דקדים ואי קסבר אינן בגידין בנ"ט ליחייב משום גיד. כלומר ואי אין בגידין בנ"ט ומש"ה פטור משום טומאה ליחייב משום גיד דהא ליכא למיפטרה הכא משום דלין איסור חל על איסור דהא ליכא טומאה: ואמר רבא לעולם קסבר אין בגידין בנ"ט. לפיכך אין כאן טומאה ומשום גיד נמי ליכא דקסבר אינו נוהג בטמאה וטעמא לאו משום דלין איסור חל על איסור אלא דמעטיה קרא בזהדיא דאמר קרא רבא: ה"ג אמר רב יודא אמר רב האוכל גיד הנשה של נבלה ר"מ מחייב ומאי כו' ומוריס חכמים באוול גיד של עולה. דחמייר אאיסורה או של שור הנסקל ומאי חומרייהו שפסוריין בנהגה: דמחייב ששים. וטעמא דמפרש: ומאי האי סנא. חכמים: דבאיסור כולל איסור חל על איסור לית ליה ואיסור כולל באיסור חמור לית ליה ה"ג. והיינו פירושה איסור חל על משוללה וקודם שמתגלה גידה גידה אסור וצברה מותר וכשמתגלה נאסר אף צברה ואע"ג דשם נבלה ה"ל למיחל נמי על גיד

מִשּׁוֹ עֲמַחַּ כְּדֹלֵל שָׂחָה כֹּהֵל חַת
הַבֶּשֶׂר עָמָּה לִיאֶסָר וְאִכָּסָר לִמְיָמָר
אֶפְיָלוֹ לִמְאָן דְּאִמָּר אִין אִיסוֹר חַל עַל
אִיסוֹר הָאִי אִיסוֹר נִגְלָה חֵייל דִּמְגוֹ
דְּחֵייל שְׂכֹלָה דִּהּוּה מוֹתֵר חֵייל נְמִי
אֶגִּיד שְׂכֹלָה עִם הַבֶּשֶׂר אִפִּי' אִמָּרו
רִבְנָן דְּלֹא חֵייל: וְאִיסוֹר כֹּהֵל בְּאִיסוֹר
חָמוֹר אִין לִיָּה. וְהִכָּא דְּאִיסוֹר אֶחָדִין
אִית זִיָּה תְּרַתִּי כֹהֵל וּמוֹסָף כְּגוֹן
עֹלָה אִו שׁוֹר הַנֶּסְקָל דִּמְעִיקָרָא
כְּשֶׁנִּגְלָה הִיָּה גִידָה אֶסוֹר וּבִשְׂרָה
מוֹתֵר הַקִּדִּישָׁה אִו נִגְמָה נֶאֱסָר אֶף
בִּשְׂרָה הִרִי זֶה כֹהֵל וְהִגִּיד הִזֶּה מִתְחַלָּה
הִיָּה אֶסוֹר בְּאִכִּילָה וּמוֹתֵר בִּהֲנָה
וּבִשְׂהֻקָּדִישָׁה חַל עֲלֵיו אִיסוֹר הַקִּדֵּשׁ
לְאֶלְאֶסוֹר בִּהֲנָה שְׂאִין כֶּחָן אִיסוֹר חַל
עַל אִיסוֹר שְׂמֵה שְׂשִׁיר הֶרֶאשׁוֹן מוֹסָף
הַשֵּׁי וְכִי הִיָּי דְּחֵייל עֲלֵיהֶם שֶׁס הַקִּדֵּשׁ
לְאֶלְאֶסוֹר בִּהֲנָה עַל כִּרְתָּן חַל עֲלֵיו
אֶף בְּאִכִּילָה שְׂאֵם אֶחָל וְיַחֲזִיב שְׂמִים

ואע"ג דזאכילע אסור ועומד היה ואין אסור חל על אסור הטהור ואייל להנאה חיל נמי אף לחיליה: רבי יוסי הגלילי היא. דשמעינן ליה דלית ליה כולל דאסור קל ומיהו דאסור חמור לא שמעיהי דפליגי: חייב טמאת שהאכל קדשים בטומאת הגוף ודעו כרת דכתיב (ויקרא ו) והנפש אשר תאכל בשר וגו': רבי יוחנן סגגו זו טעמא. קודם שחיללו ואש"ה חייביה בשר ואמר רבי יוחנן גרסינן: נטמא הגוף ואש"ה נטמא הבשר. דטמא שאכל טהור וטמאהו במגעו שקדמה טומאת גופו לטומאת קדש מודי רבי יוסי דחייב דיכין לאיטמי גופיה אימסקר בקדש זה דאסור כרת וכי הדר ואיטמי בשר אסור כרת דטומאת הגוף לא פקע: ה"ג דכ"ע לא פליגי דחייב דאסור כרת קדים כי נטמא נטמא הבשר. מחלה ונאסר ע"ג כל כהנים בלאו בעלמא והבשר אשר יגע וגו' [ספן] רצח איש לוחי אסור חל על אסור ע"י כולל והאי אסור טומאת הגוף כולל האסור דכולל טהורות שהיו מותרות לו והטמאות שהיו אסורות לו ומיהו דחילל אטהורות חילל נמי אטמאות ויש כאן אסור כולל:

וְאִישׁוֹר בולע לית ליה והתניא בוי' פי' דהא דפרק לחן: (ט) וְאִישׁוֹר בולע לית ליה והתניא בוי' פי' דהא דפרק לחן: (ט) וְאִישׁוֹר בולע לית ליה והתניא בוי' פי' דהא דפרק לחן: (ט)